

Varför inte ta lite "Gym-Candy"?

- En kvantitativ studie om attityden till steroidbruk bland gymnasieungdomar

Av Robin Erixon

LUNDS UNIVERSITET
Socialhögskolan

Kandidatuppsats (SOPA63)
Vårterminen 2014

Handledare: Tabitha Wright
Nielsen

Abstract

Author: Robin Erixon

Title: Why not have some "gym candy"? - A quantitative study about the attitude toward steroid use amongst secondary school-students (Translated title)

Supervisor: Tabitha Wright Nielsen

The goal of this study was to find correlations that could be relevant concerning the attitude towards steroid use amongst secondary school students. The study was conducted at a secondary school in Helsingborg with a fairly small population of 80 students divided in two classes. A quantitative method, in the form of a survey study, was used in order to acquire results. The survey contained questions concerning attitude towards steroids and narcotics and habits concerning training, alcohol, supplements and tobacco use. The study reached two conclusions. Firstly that men, in comparison to women, considered steroid use to be less dangerous. Secondly that people who consider steroid use to be less dangerous tend to have a more liberal view concerning illegal substance use.

Key words: steroid use, correlations, attitude, secondary school, quantitative.

Förord

Denna studie har varit en av de största påfrestningarna under hela min studietid. Följaktligen har jag haft en mycket provocerande attityd mot andra under den tid som jag genomfört den. Jag vill därför tacka alla människor i min omgivning som har stöttat mig och stått ut med mig under denna tid. Jag vill speciellt tacka min fästnö för att hon har lagt ner sin tid för att lära mig att skriva på korrekt akademisk svenska. Utan henne hade innehållet i denna uppsats varit närmare oläsligt.

Innehåll

Abstract	2
Förord	3
1. Inledning.....	6
1.1 Problemformulering.....	6
1.2 Syfte.....	7
1.3 Frågeställning	7
1.4 Definitioner.....	8
2. Tidigare forskning	8
2.1 Träningsvana	8
2.2 Alkohol & Tobak.....	9
2.3 Kosttillskott	9
2.4 Genus	9
2.5 Umgänge.....	10
2.6 Liberalism och Substansbruk.....	10
3. Teori	11
3.1 Genus	11
3.2 Frihet och Liberalism.....	13
4. Metod	14
4.1 Urval	14
4.2 Metodologiskt övervägande	16
4.3 Genomförande	19
4.4 Systematiserande av data.....	19
4.5 SPSS som arbetsmetod	19
4.5.1 Hypotesprövning.....	20
4.6 Metodens tillförlitlighet.....	21
4.6.1 Reliabilitet och validitet.....	21

4.7 Internt och externt bortfall	23
4.7 Forskningsetiska övervägande.....	23
5. Resultat.....	25
5.1 Kön	25
5.2 Träningsvana	26
5.3 Kosttillskott	27
5.4 Flera träningsaktiviteter.....	28
5.5 Tobaksbruk	28
5.6 Vänner och steroidbruk	29
5.7 Förhållningssätt till andras steroidbruk	30
5.8 Tanken av att pröva steroider	30
5.9 Attityden till narkotikabruk	30
5.10 Sammanfattning.....	32
6. Analys.....	32
6.1 Genus	32
6.2 Liberalism.....	33
6.3 Studiens resultat med koppling till tidigare forskning.....	35
7. Slutsats	36
8. Avslutande diskussion.....	37
9. Referenser.....	40
10. Bilaga	43

1. Inledning

Jag kommer nedan att redogöra för mitt forskningsproblem, syfte samt min frågeställning.

1.1 Problemformulering

Härom dagen stod jag i omklädningsrummet på gymmet i min hemstad efter ett utmattande träningspass. I omklädningsrummet befann sig även två killar som gick i gymnasiet. De talade om hur deras träning gick och en av dem beklagade sig över hur långsamt det gick att se resultat av sin träning. I det momentet väcktes en fråga i mitt huvud: "Varför tar du inte steroider?" Denna, något provokativa, fråga fäste sig i mitt huvud och jag började fundera på vad den här killen hade svarat om jag ställde honom denna fråga. Hade han blivit obekvämd? Hade han kanske blivit uppriktigt arg? Eller hade han kanske "skämtat bort det"?

Att träna på gym börjar bli ett allt mer vanligt fenomen bland yngre människor (Chaudhuri et al, 2012). I Sverige är det vanligt att det finns en sextonårsgräns på gymmen, vilket gör att de flesta går i gymnasiet när de börjar träna på gym.

Missbruket av anabola steroider fick fäste i samhället under 1970- och 80-talet och blev då kopplat till ambitiösa kost- och träningsprogram (Gårevik, 2013). I dagsläget förekommer det fortfarande användning av steroider, speciellt bland yngre människor. Detta börjar bli ett så pass vanligt fenomen i vissa delar av världen att det finns skäl att betrakta missbruket av anabola steroider som ett socialt problem (Petar, 2013). Det finns även flera studier som bekräftar detta. En Isländsk undersökning har gjorts på 11 000 high school-studenter i syfte att ta reda på hur många som brukar eller har brukat steroider. De har sedan undersökt vilka samband som kan finnas hos de som brukat steroider (Thorlindsson, 2010). I studiens resultat framgår det att steroidanvändning inte är märkvärdigt relaterat till att praktisera en sport i en formell kontext. Med en formell kontext menas en sport som är formellt anordnad med regler, tävlingar, och systematiserad träning. Det innebär vidare att deltagarna är bundna till värderingar och traditioner som tillhör sporten. Det kan vara sporter som exempelvis fotboll, basket, och friidrott. Någon som tränar i en informell kontext är inte bunden till något sådant och motiveras av personliga skäl. Med en informell kontext menas således främst träning på gym, men det kan även innebära löpning. Träningen styrs på eget sätt, man har inte en tränare, och är inte bunden av särskilda regler för hur träningen ska utövas. Studien fann en tydlig relation mellan steroidbruk och fysisk träning i informell kontext (ibid.). Hansson (2005) visar

även att ungdomar som tränar fem eller fler gånger i veckan på gym ofta har en mer positiv attityd till doping än de som tränar färre gånger i veckan.

Det finns även skäl för att betrakta steroidbruk som ett resultat av en mer liberal syn på brukandet av olaga substanser. En parallell kan dras till att bruket och legaliseringen av cannabis blivit allt mer omdebatterat i många artiklar (Fredlund 2014; Lundgren 2014; Nilsson 2013). Artiklarna visar att det finns en debatt gällande om narkotikasubstanser verkligen bör vara illegalla om de inte orsakar skada på andra och om brukaren själv valt att använda det. I denna debatt kan det urskiljas ett liberalt tema som förstår individens möjlighet att göra sina egna val. Detta vare sig de ger negativa eller positiva konsekvenser för den enskilde individen. En annan studie pekar även på att det finns ett samband mellan att ha provat narkotika och att bruka steroider (Miller et al. 2005). Detta visar därmed att det finns samband mellan attityden till steroidbruk och narkotikavanor.

Varför är då steroidbruk ett socialt problem? Det som är socialt oacceptabelt i ett samhälle ses ofta som ett hot emot samhällsordningen och betraktas ofta med fientlighet från den allmänna populationen. Det är också i samarbete med samhällets lagar och riktlinjer som det bestäms och vidmakthålls vad som definieras som socialt oacceptabelt (Becker, 2011). Enligt Ålund et al. (2006) kan detta leda till att de som handlar på ett socialt oacceptabelt sätt blir stigmatiserade, vilket ofta leder till ett utanförskap. Utanförskapet är något som samhället och de styrande försöker motverka, eftersom det bär med sig många andra negativa konsekvenser. Följaktligen kan därmed olaga substansbruk, av exempelvis steroider, betraktas som ett socialt problem. Det finns mycket forskning som visar varierade samband mellan olika faktorer och attityden till steroider. Det är med detta som grund som vill jag undersöka vilka samband jag kan finna bland gymnasieungdomar på en gymnasieskola i Helsingborg.

1.2 Syfte

Syftet med denna studie är att få en djupare förståelse för vilka faktorer som kan påverka attityden till steroidbruk.

1.3 Frågeställning

- Vilka samband finns mellan alkohol-, narkotikabruk, träningsvanor och attityd till steroidbruk bland ungdomar på en gymnasieskola i Helsingborg?
- Vilka orsaker kan finnas för de samband som uppkommit för attityden till steroidbruk?

1.4 Definitioner

Definitionen av anabola steroider är syntetiskt framställda medel som ökar kroppens muskeluppbyggande effekter. Det kan också ha androgena effekter som påverkar brukarens utseende och hormonbalans och gör det mer likt en mans, då testosteronhalten i kroppen ökar markant (Hansson, 2005).

De forskningar jag använt mig av i studien använder begreppet "riskfaktor". Jag har däremot valt använda begreppet samband, eftersom jag anser att "riskfaktor" föreslår att det skulle finnas kausalitet mellan olika fenomen (Bryman, 2011). Detta kan bli missvisande eftersom kausalitet handlar om direkt orsaken till saker. Följaktligen skulle jag då riskera att dra felaktiga slutsatser baserat på godtyckliga sammanträffanden. Jag kommer därför studera samband, då det riktar sig till att identifiera relationer mellan variabler istället för ge direkta orsaker.

2. Tidigare forskning

I detta avsnitt kommer jag att presentera forskning som är relevant till min studie. Jag kommer att ta upp de samband som dessa studier har identifierat mellan attityden till steroidbruk och olika beteenden eller förhållningssätt. De teman som kommer tas upp nedan är umgänge, genus, narkotika, alkohol, träning, kosttillskott samt tobak. Jag kommer även visa hur en allt mer liberal syn kan påverka synen på substansbruk.

2.1 Träningsvana

Hansson (2005) undersöker ungdomars inställning till steroidbruk mellan åren 1995-2000 i studien "Dopning bland skolelever i Värmlands län - Bruk och attityder". Studien visar att det finns en allmänt negativ inställning till doping bland de undersökta, men att detta inte utesluter att några få procent har en positiv inställning till doping. Ett samband som Hansson har funnit är att 32 % av de undersökta som styrketränar fem eller fler gånger i veckan har en positiv inställning till doping. Undersökningen visar vidare att det är fyra gånger vanligare att ha en positiv attityd till doping om man har en större träningsvana i jämförelse med människor som tränar i mindre utsträckning. Det är därmed högre sannolikhet att ha en mer positiv attityd till steroidbruk ju mer man tränar. Detta bekräftas även av den isländska studien "Sport, and use of anabolic androgenic steroids among Icelandic high school students: a critical test of three perspectives" (Thorlindsson, 2010), vilken visar att i gruppen av de som

tränar fyra gånger i veckan eller mer har högst antal personer som brukat eller brukar steroider (Thorlindsson, 2010).

2.2 Alkohol & Tobak

Miller et al. (2005) visar dock att det inte finns ett orsakssamband mellan enbart fysisk aktivitet och attityden till steroidbruk. Denna faktor kan inte på egen hand utgöra en risk för steroidbruk, utan är beroende av andra problembeteenden. Detta är inte nödvändigtvis motsägelsefull information, då studien inte förnekar att det finns ett tydligt samband mellan fysisk aktivitet och steroidbruk. Studien menar endast att det finns ytterligare faktorer att ta hänsyn till. De problembeteenden som studien huvudsakligen anser ha tydliga samband med steroidbruk är bland annat kraftig konsumtion av alkohol och tobak.

2.3 Kosttillskott

Hildebrandt et al. (2012) har gjort en undersökning i USA med 200 ungdomar, vilka i genomsnitt var 19 år gamla. I denna studie undersöktes bland annat sambandet mellan bruket av lagliga prestationsökande medel och erfarenheten av steroidbruk. Med prestationsökande medel avser jag exempelvis proteinpulver, kolhydratpulver och så kallad "gainer", koffeintabletter och dylikt. Utförliga studier på deltagarna med hjälp av olika prov gällande självbild, narkotikabruk, ätstörningar och så vidare gjordes. Syftet med studien var att identifiera relevanta samband som kan förklara människors attityd till steroider. Det visar sig i resultatet att de som brukar eller har brukat steroider även använder mer prestationsökande medel än andra som inte gör det eller har gjort det.

2.4 Genus

Innan jag fortsätter är det värt att nämna att forskningen som jag funnit, visar att det inte är en stor andel av deltagarna i studierna som har visat sig ha ett steroidbruk eller en positiv attityd till detta. Miller et al. (2005) visar i sin studie att 2 % av kvinnorna och 4 % av männen som deltagit har brukat steroider. Detta tyder dels på att steroidbruk inte är ett vanligt fenomen och dels på att männen tillhör den större majoriteten av steroidbrukare. Samma studie visar att det finns skillnad bland män och kvinnor som brukar steroider eller har en mer positiv attityd till det. Kvinnor som löper risk för bruk av steroider har visat sig ha ett högre bruk av snus eller tuggtobak i jämförelse med männen. Thorlindsson (2010) talar också för att det är mycket ovanligt med steroidbruk bland kvinnor. Detta bekräftas även i Hildebrandts et al. (2012) studie där den större majoriteten av de som hade använt steroider var män. De studier jag funnit utgör sammanlagt en population på cirka 27 000 ungdomar i gymnasieålder. Det visas i

alla dessa studier att det finns ett tydligt samband mellan att ha en mer positiv bild på steroidbruk eller att bruka steroider, samt att vara man.

2.5 Umgänge

Hildebrandt et al. (2012) menar även att det finns ett samband mellan bruket av steroider och det sociala umgänget personen rör sig i. Studien visar att om umgänge med personer som har en allmänt positiv bild av steroidbruk och brukar steroider gör det mer sannolikt att personen själv börjar bruka steroider. Foster (2012) kompletterar detta genom sin studie där effekten av gruppsytryck på ungdomars narkotikabruk studeras. Foster föreslår i studien att ungdomars narkotikabruk inte enbart är ett resultat av gruppsytryck. Istället menar studien att det finns en relationell förklaring till problemet. Foster menar därmed att det inte är så enkelt som att ungdomar känner sig pressade till att pröva narkotika för att en större grupp i deras närhet har gjort det. Utan ungdomarna måste även ha en relation till en grupp för att det ska kunna förekomma ett gruppsytryck. Bauman & Ennett (1996) identifierar i sin studie många situationer där unga narkotikabrukare söker sig till vänner som redan har ett drogbruk snarare än att de börjar bruka droger eftersom deras vänner börjar. Grupper med narkotikabrukare skapas således av att alla medlemmarna åtminstone har ett litet intresse av att pröva narkotika. Människor råkar sällan befinna sig i en grupp av narkotikabrukare och påbörjar därmed inte ett eget narkotikabruk om de inte själva har en vilja att pröva det. I ett sådant fall är det mer sannolikt att de drar sig ur gruppen. Studien menar därmed att det vanligtvis måste finnas ett eget intresse av att pröva narkotika för att personen ska kunna påverkas av andra människor i gruppen.

2.6 Liberalism och Substansbruk

Jag har haft svårigheter att finna forskning som direkt talar om attityden till steroiders koppling med en liberal syn på olaga substanser. Jag har däremot funnit forskning kring narkotikabruk som ger mig möjlighet att dra paralleller till min studie. Forskningen som jag har funnit handlar snarare om den liberala synens roll i annat substansbruk. Riley (2010) studerar i sin artikel hur individer som brukar svampar med psykedelisk effekt motiverar sitt val av att bruka droger. I denna forskning presenterar Riley en anekdot, vilken handlar om hur nyliberalismen påverkade Storbritanniens policy gällande olaga narkotikabruk. Ett paradigmskifte tog plats i det hänseendet att en drogbrukare inte längre sågs som en person som, på grund av sitt missbruk, inte kunde göra egna val. Istället sågs drogbrukaren som en autonom person som gjort ett självständigt val att bruka eller missbruka droger. På så sätt blev inte missbruk ett socialt problem i samma utsträckning, utan snarare en symbol för individens

utnyttjande av sin fria vilja. Även enskilda drogbrukare använde ett nyliberalistiskt sätt att tala för att legitimera sitt drogbruk. De definierade sig själv som självständiga personer som valt ett sätt att leva, som alternativ till att definiera sig själv som personer med ett drogproblem.

Många länder har infört en alltmer liberal syn på cannabis, i dagsläget har exempelvis vissa stater i USA legaliserat cannabis. Kungur (2012) menar även att detta påverkar svenska ungdomars syn på narkotika. I takt med en ökande liberal syn på narkotikabruk har svenska ungdomars syn förändrats. Följaktligen ser många cannabis som en mer eller mindre harmlös drog (ibid.).

3. Teori

I detta avsnitt kommer jag att använda teoretiska perspektiv och begrepp som är relevanta till analysavsnittet senare i undersökningen. Jag har valt teorier utifrån de tendenser jag sett i resultaten.

3.1 Genus

Ämnet genus är ett mycket omdiskuterat ämne i många delar av samhället såsom i forskning, populärkultur, och politik. Jag kommer nedan att presentera genusperspektiv utifrån hur manligt och kvinnligt definieras.

Giddens (2007) talar om en genusteori vilken menar att det finns en viss genusordning där män har ett typiskt "manligt" beteende medan kvinnor har ett typiskt "kvinnligt" beteende. Detta upprätthålls av samhället genom institutioner, förväntningar och socialisering som då skapar att det finns typiska "manliga" respektive "kvinnliga" fenomen. Ett sådant typexempel kan urskiljas i ovanstående avsnittet där forskning jag presenterat visat att steroidbruk är något som är mycket starkt associerat med män, även kallat det "a male thing". Denna teori talar om en hegemonisk manlighet där makt är ett huvudsakligt begrepp. Ju mer makt en person har desto mer manlig är denne. Detta kan ta form på många olika sätt exempelvis genom att äga företag, att vara fruktad, eller att vara framgångsrik. På detta sätt blir kvinnor underordnade i detta genussystem då kvinnlighet inte symboliserar att befinna sig i en maktposition.

Denna hegemoniska ordning handlar inte bara om en fysisk överlägsenhet utan även om social dominans, som genom en kulturell dynamik omfattar både privatliv och andra sociala

sfärer. I första hand förknippas den hegemoniska manligheten med heterosexualitet och äktenskap, men även med makt, lönearbete, kraft och fysisk styrka. Exempel på personer som illustrerar detta är actionskådespelarna Sylvester Stallone, Bruce Willis och Arnold Schwarzenegger, eller snarare de karaktärer de spelar i många av deras filmer. Detta blir ofta därmed ett ideal som män försöker leva upp till. Samtidigt stöds denna typiska manlighet av hur kvinnor förhåller sig till den hegemoniska manligheten. Detta genom att det finns en viss kvinnlig norm som utgår från att kvinnan ska tillgodose mannens behov i form av empati, omsorg, och följsamhet. Den kvinnliga normen återfinns i synnerhet bland yngre kvinnor medan det bland äldre kvinnor snarare handlar om moderskap (ibid.).

Ovanstående beskrivning syftar inte till att hävda att alla kvinnor förhåller sig så, utan att en sådan norm finns. Kvinnor kan även avvika från denna norm. Således är genus fortfarande en dynamisk term utan det som utgör en kvinna eller man enligt den beskrivna normen, inte är skrivet i sten. Bilden av manlighet och kvinnlighet är därmed föränderlig, men kan i de individuella fallen också ge möjlighet för att hitta avvikelser bland de olika könsgrupperna. Meuwisse & Swärd et al. (2002) bekräftar detta och menar att kön inte bara handlar om biologi, utan snarare om både ett socialt och biologiskt kön. De menar att det fortfarande finns faktorer hos könen som inte kan ändras, exempelvis sättet människans kropp är formad. Detta utgör därmed det biologiska könet. Trots det förekommer det förväntningar som skapats på könen, såsom samhällsroller och arbetsuppgifter, vilka är kulturellt bestämda. Eftersom dessa är kulturellt bestämda innebär det att de är föränderliga snarare än att de är något som människan föds med. De kulturellt bestämda könsnormerna skapar följaktligen det sociala könet. Det innebär exempelvis att en kvinna i många situationer har samma förmågor som en man, dock uppfattas det inte lika naturligt att kvinnan använder dessa på grund av samhällets förväntningar på hennes förmågor. Genom dessa uppfattningar begränsas både kvinnor och män från att handla på vissa sätt, eftersom de möter olika sociala motstånd inom dessa arenor på grund av deras kön.

Hirdman (1988) menar även att genus kan förstås som föränderliga tankefigurer kring män och kvinnor. Dessa tankefigurer formas ofta med den biologiska könsskillnaden som grundsten, och då definierar de typiskt manliga och kvinnliga beteendena. Ett exempel på det är tillvägagångssättet vid behandling av ungdomsproblem, där det tydligt framgått en skillnad mellan vad som anses vara problematiskt för män respektive kvinnor. Det utifrån att bedömningen av missbruk är mer tillåtande gentemot pojknormer i förhållande till

flicknormen, vilket har givit konsekvensen att pojkarnas handlingsutrymme är betydligt större än flickors. Det yttrar sig genom att pojkar tillåts att konsumera mer alkohol och ha ett mer omfattande drogproblem innan samhället ingriper (Meuwisse & Swärd et al. 2002).

Genomgången kring genus ovan bidrar med en djupare förståelse för de eventuella könsskillnaderna som kan uppkomma i empirin som min studie tagit fram. Nedan följer ett avsnitt om liberalism som perspektiv.

3.2 Frihet och Liberalism

(Jag har ändrat och snarare förklarat begreppet frihet. Jag förklarar ett frihetsresonemang, vilket är mycket nära besläktat med liberalism hos de teoretiker jag refererar till) I detta avsnitt presenteras det teoretiska och ideologiska begreppet frihet. Min utgångspunkt kommer i detta avsnitt tas ur olika teoretikers perspektiv. Jag kommer bland annat att referera till Svante Nycanders bok "Liberalismens idéhistoria - Frihet och modernitet" (2013), eftersom ideologin liberalism är så nära förknippat med begreppet frihet.

Liberalism är en ideologi som har sitt historiska fäste långt tillbaka. Ordet kommer från det latinska ordet *liber* som betyder *fri*. Frihet är följaktligen ett nyckelord inom den liberala ideologin. Nycander (2013) menar att en önskan om frihet alltid har funnits hos människan, men att frihet har haft olika definitioner genom historiens lopp. De frihetsidéer som fanns innan franska revolutionen innebar till exempel att människan är fri när denne kan tala, leva och andas fritt. Sedermera skulle människan inte behöva underkasta sig någon annan myndighet än Gud och landets lagar. Frihet är dock både ett teoretiskt och ideologiskt begrepp som definieras olika bland åtskilliga teoretiker. Alla dessa teoretiker har som mål att bestämma vad det innebär att vara fri.

Frihet ur Lockes perspektiv kan närmst förknippas med individualism, vilket är ett närmare liberalt resonemang. Många av de tankar som han haft om frihet rotar sig i en individcentrerad världsbild. Locke menade att det viktigaste i ett samhälle är individens egna rättigheter. På samma sätt menade Hobbes att politisk legitimitet bör ha sitt fäste i individen vilja. Det innebär således att staten är förpliktigad att skydda människors privata intressen. Detta var viktigt eftersom individen skulle ha möjlighet att handla självständigt. Staten skulle därmed respektera individens handlande så länge inte andra människors frihet eller hälsa äventyrades.

Många menar att John Locke har lagt grunden för den liberala friheten vi har i dagsläget med sin naturrättsliga teori. Locke menade att människan är given av Gud rätten till liv, frihet och egendom. Nyliberaler har i dagsläget ersatt Gud med naturen, vilket innebär att människan har fått en naturlig fri vilja och eftersom kroppen är skapad av naturen har hon därför rätten till sin kropp (Mack, 1982). Med idén om rätten till sin egen kropp som grund innebär det att staten, oavsett om den är vald av en folkmajoritet, inte har rätt att bestämma över individers liv om de inte gett sitt medgivande till det. Staten ska snarare arbeta för att ge individer möjlighet att handla enligt sin egen vilja. Den enda begränsningen som föreligger i detta sammanhang är att individen inte får utöva sin frihet så att handlandet inkräktar på andras rättigheter, till exempelvis liv eller egendom. Resonemanget gör det därmed illegalt att i ett samhälle mörda eller misshandla andra människor, medan drogbruk och prostitution inte bör förhindras av staten eller någon annan.

Det finns som tidigare nämnt många perspektiv på vad frihet är. Bara i en ideologisk bemärkelse kan många olika perspektiv av ordet urskiljas, såsom klassisk liberalism, whig-liberalism, gammalliberalism, Locke-liberalism, Manchester-liberalism och så vidare. Den gemensamma nämnaren för dessa förgreningar är det teoretiska begreppet frihet. Alla liberaler värderar frihet högt, dock finns det diskussioner på vilket sätt människan som människan kan anses vara fri. Det är ofta ur dessa liberala resonemang som en individ väljer att inte handla på ett visst sätt, men samtidigt accepterar att andra människor valt att handla så.

4. Metod

Jag kommer nedan att resonera kring mitt val av metod samt redogöra för mitt urval, forskningsetiska överväganden, metodens tillförlitlighet, hur jag bearbetade mitt material och hur jag genomförde min undersökning.

4.1 Urval

Jag valde att rikta in mig på en så homogen population som möjligt och jag fann därför många olika faktorer som kunde avsmalna studiens population (Bryman, 2011). Jag bestämde mig för att rikta min undersökning till ungdomar på en gymnasieskola. Det fanns många gymnasieskolor i Helsingborg, och på grund av mina begränsade resurser kunde jag inte undersöka all dessa. Det var en lång och komplicerad process att hitta en skola att undersöka, då många skolor inte hade tid eller på grund av svårigheter att få kontakt med skolor.

Slutligen kom jag i kontakt med en gymnasieskola som tillät mig att genomföra min undersökning på två klasser. En klass på samhällsprogrammet, och på naturvetenskapsprogrammet. Tillsammans utgjorde de en population på 80 personer, vilket är en relativt liten population. Det berodde främst på att jag utförde denna undersökning under slutet av vårterminen. Under denna tid är det mycket vanligt att skolpersonal och elever är mycket belastade i form av exempelvis betygsättning, inlämningar eller nationella prov och hade därför inte tid för undersökningen. Det är således tänkbart att resultatet hade sett annorlunda ut om jag hade utfört min undersökning på en större population.

Jag valde att undersöka gymnasieungdomar i andra ring då dessa hade fyllt arton år. Jag undvek därmed behovet av att inhämta föräldrars godkännande för att genomföra undersökningen. Vidare valde jag att använda mig av ett bekvämlighetsurval, på grund av att jag som student på en kandidatutbildning inte har tillräckligt med resurser (ibid.).

Generalisering är viktig vid kvantitativ metod, men hänsyn måste även tas till att det finns gränser för generalisering (ibid.). Jag kunde få ett visst resultat på en gymnasieskola, men sedan få ett skiljande resultat på en annan. Detta kan bero på många olika faktorer, att den ena skolan var placerad på ett annat område, att betygsnivån var högre på en annan skola, eller att inriktningen på skolan var annorlunda. Jag hade säkerligen kunnat upptäcka skillnader bland olika gymnasieprogram, då eleverna skiljer sig på olika sätt mellan programmen. Det kunde funnits skillnader mellan exempelvis en klass som gick ett samhällsprogram och en som gick på ett praktiskt inriktat program. Människor är annorlunda på olika skolor, eftersom det förekommer olika kulturer, och även olika starka ställningstaganden gentemot olaga substansbruk på skolor kan tänkas förekomma. Följaktligen fanns det sådana faktorer som påverkade den undersökta populationen och de resultat som jag senare kommer att presentera.

Även om Bryman (ibid.) talar om att det finns gränser för generalisering menar han även att det finns ett behov av en viss grad av reproducerbarhet i resultat. Detta handlar om huruvida man kan utföra samma undersökning vid ett annat tillfälle och få samma eller liknande resultat. Min undersökning hade som syfte att identifiera samband mellan attityden till steroidbruk och olika faktorer. Den syftade inte till att undersöka genomsnittsattityden till steroidbruk i Helsingborg, således behövde jag inte en lika stor population för att göra undersökningens resultat reproducerbar. Jag behövde främst en tillräckligt varierad population för att kunna belysa relationen mellan steroidbruk och samtliga mätvariabler. Det var dock

viktigt att få en så stor population som möjligt för att resultaten skulle vara representativa, och därmed gynna reproducerbarheten.

Sammanfattningsvis är undersökningen relevant för att se vilka faktorer som påverkade attityden till steroider. För att få en djupare förståelse kring varför dessa faktorer uppkommer krävs dock en större undersökning. Jag skulle exempelvis kunna undersöka hur skolan påverkar dessa faktorer. Följaktligen kan denna undersökning bidra med ett gott underlag för fler studier inom detta område.

4.2 Metodologiskt övervägande

Det är viktigt att veta att det alltid finns för- och nackdelar med en forskningsmetod. Fördelen med en kvantitativ metod är att möjligheten att undersöka en större population i jämförelse med en kvalitativ studie. Kvantitativ metod gör det också lättare att identifiera och isolera samband i resultatet. Användandet av kvantitativ metod gjorde det därmed lättare för mig att hitta samband i resultaten. Jag kunde se hur många som angett ett visst svar på en fråga och sedan jämföra det med hur farligt dessa personer uppfattade att steroidbruk var. På ett sådant sätt kunde jag se om det fanns ett samband mellan att fylla i ett visst svarsalternativ på en fråga och attityden till steroidbruk. Följaktligen var det därmed möjligt att ta fram generaliserbara resultat utifrån de svarsmöjligheter som jag hade angett i enkäten. Att jag valde att mig av en enkätundersökning gjorde även att min studie hade en hög reproducerbarhet. Med det menar jag att studien skulle kunna utföras igen eftersom mätinstrumentet är en enkät (Bryman, 2011).

I alla metoder måste hänsyn tas till vad det är som mäts och hur det mäts (ibid.). I min studie hade jag som syfte att mäta samband olika faktorer och attityden till steroidbruk. Jag valde att mäta detta genom de enkätfrågor, som utgjorde så kallade "mätvariabler" i enkäten. Målet var att dessa mätvariabler skulle ge ett tydligt svar till min frågeställning. Bristen med kvantitativ metod är att enkätkonstruktionen syftar till att avgränsa definitionen av ett begrepp till svaren på bestämda frågor. För att göra detta realiserbart kan det jämföras med att en enkätundersökning skulle göras för att bedöma om någon har missbruksproblematik. I enkäten har tre frågor konstruerats för att bedöma detta, vidare har det då gjorts en avsevärd avgränsning gällande vad som tros definiera en missbrukare. Bristen i detta scenario är att man inte kan vara säker på att det som definierar en missbrukare kan besvaras genom dessa tre frågor. En kvantitativ metod riskerar att isolera enskilda faktorer och placera dem ur sitt

sammanhang. Det finns därav en risk att undersökningen ger en skev förklaringsbild eller "skrapar på ytan" så att säga (ibid.). På samma sätt kunde jag inte heller vara säker på att de frågor jag ställde gav svar på min frågeställning. Jag var således tvungen att vara mycket noggrann med att formulera en enkät med rätt mätvariabler. Med andra ord menar jag att enkätfrågorna behövde ha en så hög begreppsvaliditet som möjligt (ibid.).

Bryman (ibid.) menar att kvalitativ forskningsmetod är mycket lik kvantitativ metod i vissa avseenden, men att en stor skillnad är att det kvalitativa forskningssättet är öppet för en språklig analys. Det innebär att man kan få en tydligare bild av vad den undersökte menar med sitt svar, och därmed finns det möjlighet att ställa följdfrågor om svaret är otydligt. Bristen med att inte kunna ställa följdfrågor kunde därmed ha lett till ett missvisande resultat, men i min studie bedömde jag att det inte hade en större påverkan, utifrån att de frågor jag ställde hade en tillräckligt hög validitet för att inte behöva klargöras, således fanns det inget behov av följdfrågor. Jag valde att ställa frågor med svar som inte behövdes tolkas eller klargöras i någon större utsträckning (exempelvis: "Använder du tobak?", "Tränar du?", "Dricker du alkohol?"). En kvantitativ undersökning kan aldrig få ut så detaljerade resultat som en kvalitativ undersökning. Jag motiverar dock mitt val med att jag värderade metodens generaliserbarhet över möjligheten att få mer detaljerade svar. Min undersökning syftade till att identifiera samband som inte krävde att jag fördjupade mig avsevärt i mina mätvariabler.

Jag ansåg att steroidbruk var ett mycket känsligt ämne och att det följaktligen fanns en risk att jag skulle få mindre ärliga svar om jag använde mig av en kvalitativ metod. Detta eftersom att jag vid en kvalitativ metod hade blivit tvungen att personligen sitta med en intervjuperson och ställa svåra frågor som denne eventuellt inte ville svara på. Denna brist med den kvalitativa metoden undvek jag med att använda den kvantitativa metoden i form av enkätundersökningar.

Utöver detta syftade jag även till att undersöka en större grupp för att få en bild av hur gymnasieungdomar ser på steroidbruk. För att få en så klar bild som möjligt var jag tvungen att samla in många svar och hade därför inte tiden att genomföra en kvalitativ studie. Det hade inneburit många intervjuer, och därav mycket tid på transkriberingar, som jag inte hade hunnit med tanke på den begränsade tiden. Tid är en mycket vanlig faktor till varför vissa studier inte innefattat en större population eller en djupare studie (ibid.). Detsamma gällde denna studie då jag undersökte en relativt liten population ($n = 80$).

Sammanfattningsvis valde jag denna metod eftersom att jag behövde en större population för att få generaliserbara resultat. Således hade jag inte haft tid eller resurser att göra en kvalitativ metod utan att behöva kompromissa populationens storlek. Den kvantitativa metoden är en utmärkt metod för att generalisera resultat, men den har bevisligen brister. Jag valde istället att konstruera ett kvantitativt mätinstrument som minskade konsekvenserna av dessa brister så mycket möjligt.

Jag att valde att undersöka min frågeställning utifrån en kvantitativ metod, då denna metod passade bäst till mitt forskningsproblem. Detta innebar att jag konstruerade enkäter som jag delade ut bland gymnasieelever ($n = 80$) på en gymnasieskola. Denna enkät innehöll frågor med olika svarsalternativ med utgångspunkt i det som den tidigare forskningen talar om. Eftersom den tidigare forskningen i mitt arbete visat att attityden till steroidbruk kan kopplas till skilda faktorer ansåg jag att det inte fanns någon anledning att begränsa min population till exempelvis män eller kvinnor, fysiskt aktivitet eller någon annan enskild faktor. Istället konstruerade jag en enkät som undersökte multipla samband och riktade sig till alla gymnasieungdomar. Frågor som exempelvis undersökte hur ofta man drack alkohol valde jag att ge svarsalternativ som: "varje vecka" eller "en gång i månaden" istället för "ofta" eller "ibland". Detta är på grund av att jag ville undvika mångtydiga eller oklara termer (ibid.). Ord som "ofta" kan tolkas mycket fritt, samtidigt som det även är svårare att få ett ärligt svar, eftersom många gärna inte vill definiera sig som personer som dricker alkohol "mycket ofta". Min population var relativt ung (18 år) och därmed bedömde jag att det fanns goda skäl att anta att många av dem hade en mycket begränsad erfarenhet av att ha brukat steroider. Jag fann det därför mer meningsfullt att ställa frågor kring deras attityd till steroidbruk. Jag valde att använda slutna frågor, då det skulle göra det lättare att jämföra mina resultat med annan forskning (ibid.). Samtidigt gjorde det också lättare att klargöra innebörden av frågorna för respondenterna, eftersom det genom svarsalternativ hjälper att se vilka möjligheter det finns att svara på en fråga (ibid.). Jag var dock tvungen att ta hänsyn till att de slutna i enkäten skulle kunna besvaras med slutna svar, och därför undvek jag att ställa frågor där svaren kunde tolkas på skilda sätt. För att få ett så tillförlitligt resultat som möjligt tittade jag på hur de tidigare forskningarna jag redovisat hade utfört sin undersökning för att få inspiration till de frågor jag skulle ställa i min undersökning.

4.3 Genomförande

Jag genomförde första delen av undersökningen på en klass på naturvetenskapliga programmet. Vid detta tillfälle befann sig 45 elever varav 17 var män och 28 var kvinnor. Enkäten delades ut i ett klassrum och själva undersökningen tog ca 10 minuter. Andra delen av undersökningen genomfördes på samma skola men på en klass på samhällsvetenskapligaprogrammet. Vid detta tillfälle deltog 35 elever varav 8 var män och 27 var kvinnor. Vid båda tillfällena delades enkäten ut i det klassrum som eleverna befann sig i. Undersökning tog ca 10 minuter vid båda tillfällena.

4.4 Systematiserande av data

Den insamlade datan bearbetades via ett program, som används mycket ofta på Socialhögskolan, SPSS (Statistical Package for the Social Sciences), vilket används för statistisk analys. Jag skrev in mina resultat i detta program och programmet producerade olika diagram baserat på resultatet.

För att förklara hur jag förhöll mig till mina resultat kommer jag att använda mig av Brymans (2011) kvantifieringsretorik, det vill säga hur argument produceras genom kvantitativ data. Han talar bland annat om att använda sig av absoluta och relativa frekvenser. Det innebär vidare att det undersöks hur många som angett ett specifikt svar. Sedan jämförs den gruppen med resterande del av populationen för att se vilka samband som utmärker gruppen.

4.5 SPSS som arbetsmetod

Innan jag redovisar resultaten ska jag förklara begrepp gällande SPSS i syfte av att göra det tydligare för läsaren hur informationen har prövats och redovisats.

De frågor som har skapats har studerats genom en nominalskala, ordinalskala, intervallskala, eller kvotskala. En nominalskala används för frågor om kategorier eller gruppstillhörigheter. Sådana frågor kan inte ha några numeriska värden på svaret i det avseende att det inte går att svara med en siffra. De mäter istället utbildning, kön, eller jobb till exempel. Nominalskalor används när svarsalternativen är "ja" eller "nej" (Bryman, 2011). Ordinalskala är en annan skala som kan användas, vilken används för att rangordna svarsalternativen (exempelvis: symptom: inga, små, måttliga, eller svåra) (ibid.). Det är alltså svar som kan rangordnas, men avståndet mellan kategorierna inte är lika långa överallt. Med en sådan skala räknas medianvärdet på populationens svar. Medianvärdet anger mittpunkten på en fördelning av

värden. För att räkna ut ett medianvärde ordnas alla värden i en fördelning från det lägsta till det högsta, och sedan bestäms den punkt där hälften av värdena ligger till vänster om denna punkt och hälften ligger till höger. Detta är ett alternativ till att beräkna medelvärdet, vilket görs genom att addera alla värden och dividera dem på antalet personer som svarat. Syftet med att beräkna medianvärdet istället för medelvärdet är att få ett tydligare svar på vad de flesta i populationen svarat. Medelvärdet är svårare att statistiskt säkerställa ju fler personer som angett extremvärden (ibid.). Dessa två nämnda skalor tillhör en grupp av frågor som ofta rör sig om kvalitativa svar. De två andra skalorna, intervall- och kvotskala, behandlar frågor där svaralternativen kan rangordnas och har lika stort avstånd emellan varandra, exempelvis: "Hur farligt tror du narkotika är på en skala 1 till 5" (ibid.). Här passar det bättre att mäta medelvärdet av svaren. Skalorna tillhör frågor som kan besvaras på ett kvantitativt sätt.

4.5.1 Hypotesprövning

Det är viktigt att säkerställa sina resultat, vilket görs genom hypotesprövningar. Enkelt förklarat innebär det att ett slumpmässigt urval av undersökningens population skapas för att se om värdet av urvalet avviker från det resultat som undersökningen av hela populationen fått. En hypotes ställs upp som strider mot det den ursprungliga undersökningens resultat, denna hypotes kommer jag förkorta som: Hyp (1). Det resultat som den ursprungliga undersökningen producerar är nollhypotesen, vilket jag förkortar som: Hyp (0). Jag ska presentera en analogi för att förtydliga hur detta används i praktiken: Låt oss säga att vi befinner oss på ett bageri. Bagaren har precis fått in en mängd limpor och på förpackningarna står det att de väger, i genomsnitt, 200 gram styck - där har vi Hyp (0). Bagaren är lite osäker på det och bestämmer sig för att pröva det genom att ta en tiondel av alla limpor, väga dem tillsammans, och beräkna en genomsnittsvikt på dem. Bagaren tror inte att de kommer väga 200 gram styck i genomsnitt, på det sättet har han skapat en annan hypotes: Hyp (1). Vi har alltså två hypoteser.

– *Hyp (0): Limporna väger i genomsnitt 200 gram.*

– *Hyp (1): Limporna väger i genomsnitt inte 200 gram*

Om genomsnittsvikten som bagaren får fram är 5 % högre eller lägre än 200 gram stämmer Hyp (1) och att genomsnittsvikten som står på paketen inte är statistiskt säkerställd. Om genomsnittsvikten av de limporna bagaren vägde avviker mindre än 5 % från det som står på paketet stämmer emellertid Hyp (0), det vill säga nollhypotesen. I sådana fall har företaget

som producerar limporna fått fram ett statistiskt säkerställt resultat av genomsnittsvikten på limporna. Det procentvärde som avgör om undersökningar är statistiskt säkerställda eller inte kallas för p-värde. Sådana hypotesprövningar görs för att försäkra sig om att det undersökningen presenterar som ett normalt svarsalternativ faktiskt är normalt.

Ett annat vanligt statistiskt analysbegrepp är standardavvikelse, vilket innebär den genomsnittliga variationen runt ett medelvärde urskiljs. Detta är fördelaktigt att använda när identifiering av hur avvikelsebeteende kan se ut i förhållande till det "normala" enligt undersökningens resultat.

4.6 Metodens tillförlitlighet

För att ge läsaren förståelse för metodens tillförlitlighet kommer jag att resonera kring metodens reliabilitet och validitet.

4.6.1 Reliabilitet och validitet

Reliabilitet talar om huruvida mätinstrumentet är pålitligt (Bryman, 2011). Detta prövas genom att till exempel undersöka om mätinstrumentet är stabilt. Detta görs vanligtvis genom att utföra undersökningen vid två tillfällen på samma population. För att mätinstrumentet ska vara stabilt bör det finnas ett högt samband mellan de två undersökningstillfällena. Stabiliteten ökas genom att ha en hög intern reliabilitet, vilket jag återkommer till senare i detta avsnitt.

Validitet rör sig om huruvida en eller flera indikatorer som utformats i syfte att mäta ett begrepp verkligen mäter just det begreppet (ibid.). Ett sätt att mäta detta är exempelvis genom mätinstrumentets begreppsvaliditet, ytvaliditet, prediktiva validitet, eller samtidiga validitet. Jag har tidigare diskuterat min methods begreppsvaliditet och jag kommer, i detta avsnitt, ta upp metodens konvergenta validitet.

Syftet var att undersöka samband mellan olika faktorer och inställningen till steroidbruk, eftersom detta gjordes genom en enkätundersökning underlättade det för att uppfylla ett av kriterierna för reliabilitet. Mätinstrumentet kan användas igen samt att samma undersökning går att utföra igen, därmed är undersökningen replikerbar (ibid.). Problematiken jag fann gällande reliabilitet var att metodens urval kunde bli mycket större, det fanns därför en viss risk att resultaten eventuellt inte var representativa.

En av de svårigheter som jag var tvungen att ta hänsyn till var metodens interna reliabilitet. Med detta avser jag sambandet mellan de frågor som jag har valt att ställa i enkäten (ibid.). Det fanns en risk att de frågor jag ställde inte var relevanta till varandra. Jag anser att det var viktigt att ställa rätt frågor som faktiskt utredde attityden till steroider, annars hade det varit problematiskt att identifiera samband som till exempelvis ett avståndstagande från steroider. Följaktligen var det viktigt att mina mätvariabler vara noggrant genomarbetade för att jag skulle kunna identifiera samband. Låg reliabilitet kan exemplifieras genom om en fråga ställs som rör steroidbruk och sedan ställs en fråga som rör den undersöktes färg på underkläderna. Detta är i och för sig ett rätt komiskt exempel som givetvis inte uppkom i enkäten, men eftersom jag rörde mig på en mer avancerad nivå blev det svårare att skapa frågor som tillsammans skapar en mätvariabel.

Bryman (ibid.) talar även om konvergent validitet, vilket handlar om huruvida man kan använda en annan metod med samma frågeställning och få fram liknande resultat. För att undersöka om min metod hade hög konvergent validitet jämförde jag den metod som använts i min undersökning med andra metoder som använts i tidigare forskning. På ett sådant sätt kunde jag få idéer och referensramar till hur jag skulle utforma mina mätvariabler. Jag kunde även jämföra de resultat undersökningen producerat med andra resultat från tidigare forskning. Detta eftersom om mina resultat skulle avvika orimligt mycket från de resultat tidigare forskning producerat hade det funnits goda skäl att granska om undersökningen innehöll några tydliga metodbrister som kunde ha orsakat detta.

Sammanfattningsvis vill jag påpeka att reliabilitet och validitet är begrepp som är beroende av varandra (ibid.). En studie kan inte vara en icke-reliabel och samtidigt vara valid. Om måttet inte är stabilt över tid kan det inte heller utgöra ett mått med validitet, eftersom mätvariablerna i sådana fall inte ger någon pålitlig information kan det inte heller bidra med någon pålitlig information om det begrepp man avsett att mäta. Följaktligen är validitet och reliabilitet två nyckelbegrepp i all forskning och bör ta god hänsyn till. Min bedömning är att min metod är tillförlitlig. Jag tog noggrann hänsyn till den interna reliabiliteten och använde tidigare studiers metoder som utgångspunkt för att skapa egna relevanta mätvariabler. Metoden största brist rör sig om resultatens reproducerbarhet, som jag diskuterade i tidigare avsnitt, eftersom populationen ($n = 80$) kunde ha varit större.

4.7 Internt och externt bortfall

Jag skall i detta avsnitt ta upp olika typer av bortfall och hur det spelade roll i min undersökning. Bortfall innebär den del av undersökningens urval som inte undersökts, eller bara delvis undersökts. Bryman (2011) talar om att det finns två sorters bortfall det vill säga externt och internt bortfall. Det externa bortfallet handlar om personer som undersökningen inte kunnat innefatta på grund av att de exempelvis inte velat eller kunnat delta. Internt bortfall handlar om den del av urvalet som deltagit i undersökningen, men exempelvis avstått från att svara på vissa frågor.

Detta påverkade inte min undersökning i någon större bemärkelse eftersom alla i klasserna var närvarande och deltog i enkätundersökningen, därav fanns det inget externt bortfall. Det förekom dock ett internt bortfall då en i populationen avstått från att svara på alla steroid- och träningsrelaterade frågor. Detta gjorde att den undersöktes svar inte kunde räknas då det inte gick att jämföra de övriga mätvariablerna med dennes attityd till steroider. På grund av detta minskade populationen marginellt ($n = 79$). Det begränsade interna bortfallet har inte nämnvärt påverkat undersökningens resultat.

4.7 Forskningsetiska övervägande

Vetenskapsrådet (1990) har i "*Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*" satt upp en rad riktlinjer för hur forskning ska utföras på ett etiskt riktigt sätt. Jag kommer nedan att redogöra för dessa etiska principer samt hur jag har förhållit mig till dessa i min studie.

Första principen i denna skrift gäller informationskravet. Denna princip uppfyllde jag genom att jag under utförandet av studien informerade populationen om uppgiften i projektet, deltagarnas frivillighet, och deras rättighet att avbryta sin medverkan. Detta gjordes genom att jag skrev dessa uppgifter på enkäten som deltagarna fyllde i. Informationen omfattade alla de faktorer som rimligen kunde tänkas påverka deltagarnas villighet att vara med i undersökningen.

Som jag tidigare nämnt har jag riktat min undersökning till ungdomar som går i andra ring, för att underlätta den andra principen, samtyckeskravet. Då denna princip handlar om att hämta samtycke från deltagarna och om deltagarna är under 18 år krävs att samtycke hämtas från deltagarnas vårdnadshavare. Av deltagarna i min studie var alla 18 år, därmed behövde

jag bara inhämta samtycke från dessa. Studien var frivillig vilket jag informerade deltagarna skriftligt om på enkäten samt presenterade muntligt. Samtliga av de tillfrågade valde att vara med i studien, därmed stötte jag inte på några problem gällande samtyckeskrevet. Denna princip handlar även om att de som deltar eller beslutar sig för att inte delta i undersökningen inte får utsättas för påtryckning eller påverkan. Jag var därför tydlig med att det var okej att inte medverka i undersökningen och valde någon att inte göra det skulle inga konsekvenser ske. Detta då deltagandet var helt frivilligt. Jag försökte dock skapa en så trygg undersökningsmiljö som möjligt för att deltagarna skulle känna sig bekväma med sitt val att delta i studien eller sitt val att inte delta, vilket som sagt inte blev aktuellt i fallet.

Den tredje principen som tas upp i Vetenskapsrådets forskningsetiska principer är konfidentialitetskravet, vilket innebär att de som deltar i studien skall lovas anonymitet. Detta uppfyllde jag genom att skriva på enkäten att de som deltar i undersökningen är anonyma. Jag informerade också om detta när jag presenterade undersökningen inför klasserna.

Den sista och fjärde principen är nyttjandekravet, vilken huvudsakligen innebär att det insamlade empiriska materialet endast får användas till forskningsändamålet. Det vill säga att enkäterna inte skulle få användas till annat än min studie. Detta informerade jag om genom att förklara muntligt för klasserna att materialet endast skulle användas i forskningssyfte, och endast användas i min undersökning.

Förövrigt valde jag även att inte ställa allt för svåra frågor i början av enkäten. Detta för att jag ville att de undersökta skulle känna sig bekväma med att svara på frågorna. Om jag först hade ställt frågor som gällde åsikter om steroider finns det en risk att jag kunnat få missvisande svar, eftersom de undersökta inte fått en chans att placera frågorna i sitt sammanhang. Frågan hade kunnat upplevas som påträngande. Jag hade också i åtanke att första sidan på enkäten inte skulle innehålla några svåra frågor, eftersom de undersökta skulle lämna in enkäterna till mig personligen. Det fanns således en risk att det skulle bli problematiskt om det fanns frågor om steroider eller narkotika på framsidan. Detta då jag hade kunnat ta emot en enkät av den undersökta och direkt se om denne exempelvis tycker steroid- eller narkotikabruk är farligt eller inte. Detta hade kunnat påverka deltagarnas anonymitet, och eftersom jag spenderar mycket tid i Helsingborg var det extra viktigt att deltagarna fick vara så anonyma som möjligt. Som tidigare nämnt kan steroidbruk vara ett mycket känsligt ämne, därför valde jag även av etiska skäl att inte fråga populationen om de

tidigare brukat steroider. Detta då många hade kunnat uppleva det som allt för påträngande och följaktligen inte gett ärliga svar. Det var även på denna grund som jag valde att inte undersöka vissa samband som annan forskning visat. Miller et al. (2005) visade till exempel att det fanns ett samband mellan ett destruktivt sexuellt beteende och steroidbruk. Jag ansåg att det var ett samband som jag inte ville undersöka på grund av att det hade kunnat upplevas som integritetskränkande. Bryman (2011) menar att alla människor har rätt till ett privatliv, oavsett om de valt att delta i en undersökning eller inte. Följaktligen använde jag vad Bryman (ibid.) kallar för en situationsbetingad etik som utgångspunkt. Detta innebär att i varje enskild situation bedöms det huruvida forskning är etiskt riktig, med utgångspunkt i om ändamålen helgar metoden eller om det funnits ett val att göra på annat sätt. Utifrån detta resonemang valde jag vilka samband jag skulle avgränsa mig till.

5. Resultat

Jag kommer nedan att redovisa de resultat undersökningen producerade. Jag har valt att redovisa både samband och brist på samband i resultaten för att leverera en så tydlig bild som möjligt.

5.1 Kön

Resultaten visade, först och främst, att 23 män deltog i undersökningen och 56 kvinnor. Som tidigare nämnt fanns det ett marginellt internt bortfall som gjorde att en av männens enkäter inte kunde räknas. Graferna och tabellerna visar fortfarande att männen var 24 stycken. Detta för att personen som avstått från att svara på frågor om steroider och träning fortfarande besvarat resterande frågor på enkäten. På grund av detta kan resultaten vara missvisande, dock endast marginellt, då det endast var en person som avstod från att svara på frågor om steroider. I populationen var då 70 % av de undersökta kvinnor medan 30 % av de undersökta var män. Detta betyder att det förekom en relativt stor överrepresentation av kvinnor. Det uppstod då en diskussion gällande huruvida 23 män var en representativ siffra och om de kunde jämföras med kvinnor. Följaktligen var jag medveten om att resultat gällande eventuella genusskillnader behövde jämföras med tidigare forskning för att vinna legitimitet. Det förekom dock en tydlig genusskillnad som visade att männen överlag skattade faran av steroider, på en skala 1 till 5, avsevärt lägre än kvinnorna. Ingen av de undersökta skattade faran av steroider som 1 (ofarligt). P-värdet på detta samband visade sig ligga på 1 % vilket gör att det är en signifikant skillnad, alltså skillnaden är inte en slump utan ett samband. Tabellen nedan visar antalet personer som undersökts kön, medelvärde, och

standardavvikelse. Standardavvikelsen i detta fall visar att om någon av männen skulle ange ett annat svarsalternativ än det mest vanliga i sin grupp så skulle svaret vara närmare 2 eller 4. Om någon av kvinnorna skulle angett ett annat svar än resten av gruppen skulle det vara närmare 4 (eventuellt 5) eller 3.

	Kön	Antal	Medelvärde	Std. avvikelse
Hur farligt tror du steroider är från skala ett till fem?	Kvinna	55	3,6182	,68017
	Man	24	3,0417	,69025

Internt bortfall (n=1) Externt bortfall (n=0)

Detta visar även att ingen som deltog i undersökningen menade att det inte fanns någon fara med steroidbruk. Trots detta förekom det en tydlig skillnad bland population om hur farligt de trodde steroider var. Detta visar på en oenighet bland populationen som behövde undersökas med hjälp av de andra variablerna som tagits fram.

5.2 Träningsvana

I studien har det studerats om det finns någon korrelation mellan att träna på gymanläggning och attityden till steroider. Detta eftersom många associerar steroidbruk med gymanläggningar och därför skulle möjligheten till samband finnas. Det visade sig emellertid inte finnas någon tydlig korrelation mellan dessa faktorer. Medelvärdet för hur farligt respondenterna uppskattade steroider vara från skala 1 till 5 gällande både de som tränade på gymanläggning och de som inte gjorde det var närmare 3. Jag undersökte detta djupare genom en hypotesprövning:

Hyp (0): *Det finns ingen signifikant skillnad i attityd mot steroider mellan människor som tränar på gym och de som inte gör det.*

Hyp (1): *Det finns en signifikant skillnad i attityd mot steroider mellan människor som tränar på gym och de som inte gör det.*

Tränar på gymanläggning	Antal	Attityd till steroider, medelvärde (skala 1 till 5)	Std. avvikelse
Ja	47	3,4255	0,71459
Nej	32	3,4688	0,76134

Internt bortfall (n=1) Externt bortfall (n=0)

Det visade sig att P-värdet var 80 %, vilket visar att det nollhypotesen nollhypotes (Hyp (0)) int stämde. Det finns alltså inget statistiskt säkerställt skäl att anta att det finns en korrelation mellan att träna på gym och att ha en viss attityd till steroider. Eftersom medelvärdena på de resultat som studien framkallat var mycket nära varandra skulle ansåg jag inte att det fanns någon anledning att utföra en hypotesprövning. Jag valde dock att utför detta för att visa med mina resultat hur man gör en hypotesprövning. Jag undersökte sedan om det fanns något samband mellan attityden till steroider och träningsvana överhuvudtaget.

Hur ofta tränar du?	Attityd till steroider medelvärde (skala 1 till 5)	Antal	Std. avvikelse
5 eller fler gånger i veckan	3,5000	18	,51450
3-4 gånger i veckan	3,4231	26	,75753
1-2 gånger i veckan	3,4667	30	,81931
Tränar inte	3,2000	5	,83666
Total	3,4430	79	,72936

Internt bortfall (n=1) Externt bortfall (n=0)

Resultaten visade att skillnaden i medelvärdet inte var särskilt stor därmed det fanns inget skäl att utföra en hypotesprövning för att finna signifikanta skillnader mellan de olika värdena. Siffrorna i studien pekar därmed på att träningsvana inte har någon påverkan på hur farligt steroider tros vara.

5.3 Kosttillskott

Jag undersökte vidare om jag kunde finna ett samband mellan attityden till steroider och huruvida man brukar kosttillskott.

	Använder du kosttillskott?	Antal	Attityd till steroider medelvärde (skala 1 till 5)	Std. avvikelse
Hur farligt tror du steroider är från skala ett till fem?	Ja	14	3,7143	,82542
	Nej	65	3,3750	,70147

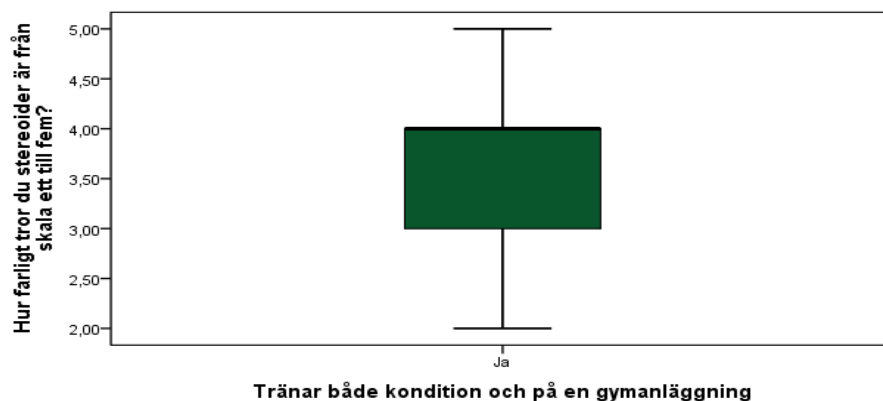
Internt bortfall (n=1) Externt bortfall (n=0)

Resultaten här visade att medelvärdena avvek från varandra med några decimaler. För att försäkra mig om att det inte fanns någon signifikant skillnad undersökte min jag p-värdet, vilket var cirka 17 % . Detta visade således att det inte fanns någon statistiskt säkerställd anledning att anta att det fanns ett samband mellan ha en viss attityd till steroider och om man brukar kosttillskott. Jag vill dock lägga att det fortfarande bara var 14 personer som använde

kosttillskott och ingen av dem använde medel som ökade testosteronproduktionen eller Pre-workout. Min studie talar således inte för att bruket av sådana medel har inverkan, men för de som brukade kosttillskott var det främst vitaminer eller proteinpulver och detta hade bevisligen ingen inverkan på attityden till steroider. Det bör även beaktas att de flesta som använde kosttillskott var kvinnor, vilket både tidigare forskning och mina resultat menar har ett samband med att ta ett större avståndtagande från steroidbruk.

5.4 Flera träningsaktiviteter

I studiens undersöktes sedan om det fanns något samband mellan attityden till steroider och om man tränade fler aktiviteter än en. Ett av dessa exempel var den grupp (n=59) som tränade både konditionsträning och på gymanläggning.

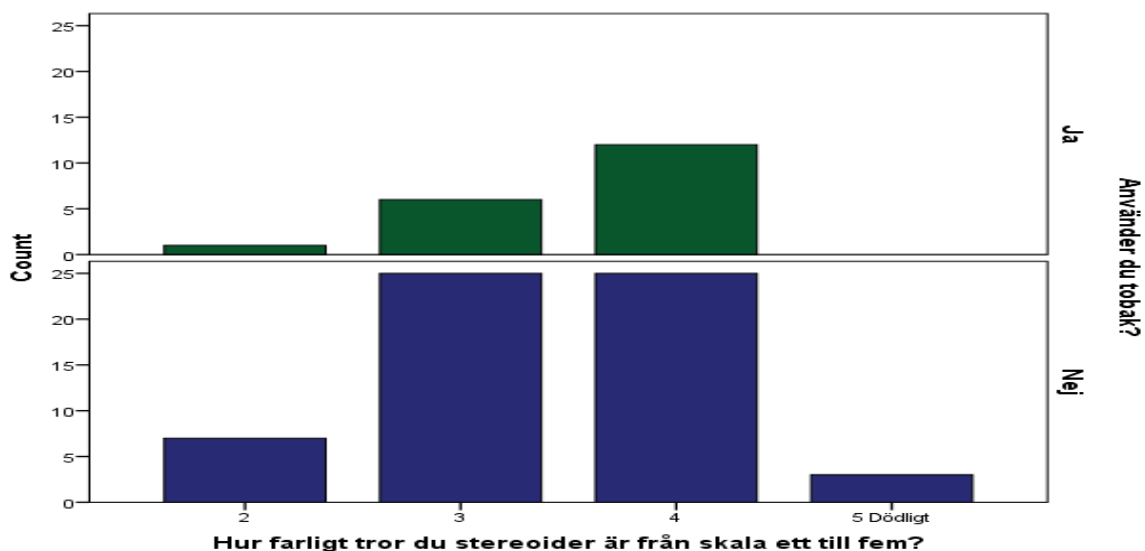

Internt bortfall (n=0) *Externt bortfall (n=0)*

Studien visar att de flesta som både tränade på gymanläggning och konditionsträning skattar steroider som en 3:a eller 4:a i fara. Det förekom 5 personer i denna grupp som skattade det som en 2:a i fara, men i proportion till resten av gruppen visade det inte på något tydligt mönster. Studien visar inte något tydligt samband bland några av de grupper som tränade mer än en aktivitet.

5.5 Tobaksbruk

Studien har hittills inte visat samband mellan varken kosttillskott, träningsvana, eller att träna på gym. Jag har funnit ett tydligt genussamband då männen i genomsnitt ansåg att steroider var mindre farligt än kvinnorna. Jag studerade även om det fanns någon inverkan av populationens tobaksbruk. Populationen (n=79) bestod av de som brukade tobak (n=19) och de som inte brukade tobak (n=60).

Internt bortfall (n=1) Externt bortfall (n=0)

Resultaten visar inte någon större skillnad i medelvärde mellan de som brukar tobak och de som inte gör det. Stapeldiagrammet visar att de flesta i båda grupperna fortfarande skattat steroidbruk som en 3:a eller 4:a i fara förutom någon enstaka som skattat det som dödligt. Medelvärdena i de två grupperna låg båda på cirka 3,5 i hur de skattat steroidbruk i fara. Det kunde därför inte finnas något samband mellan bruket av tobak och attityden till steroider i den undersökta populationen.

5.6 Vänner och steroidbruk

Jag undersökte även om det fanns något samband mellan de undersökta attityd till steroider och om de hade vänner som använt steroider.

	Har du vänner som använt steroider?	Antal	Attityd till steroider, medelvärde (skala 1 till 5)	Std. avvikelse
Hur farligt tror du steroider är från skala ett till fem?	Ja	16	3,6250	,71880
	Nej	63	3,3968	,73044

Internt bortfall (n=1) Externt bortfall (n=0)

Även här visade studien ingen signifikant skillnad. P-värdet var cirka 27 % och medelvärdena för hur farligt steroider var låg mycket nära varandra vilket de bör göra om medelvärdena ligger nära varandra. Nollhypotesen stämde alltså även i detta fall. Det är dock möjligt att eftersom det inte fanns så många bland populationen som hade vänner som provat steroider utgjorde de inte en representativ bild.

5.7 Förhållningssätt till andras steroidbruk

Det fanns dock ett samband som gällde hur de undersökta förhöll sig till att andra brukade steroider. Här visade det sig att respondenterna, i genomsnitt, skattat steroider lägre på skalan om man själv ansåg att det var okej att andra brukade steroider. P-värdet på denna undersökning låg på 3,3 %, vilket visar att de undersökta åsikt om hur farligt steroider är påverkades också av huruvida man tyckte det var ok att andra personer brukade steroider.

	Tycker du det är okej att andra personer använder steroider?	Antal	Attityd till steroider medelvärde (skala 1 till 5)	Std. avvikelse
Hur farligt tror du steroider är från skala ett till fem?	Ja	11	3,0909	,53936
	Nej	68	3,5224	,72526

Internt bortfall (n=1) Externt bortfall (n=0)

5.8 Tanken av att pröva steroider

Jag undersökte sedan om att ha haft tanken att använda steroider hade någon inverkan på attityden till steroider.

	Har du någon gång tänkt på att pröva steroider?	Antal	Attityd till steroider medelvärde (skala 1 till 5)	Std. avvikelse
Hur farligt tror du steroider är från skala ett till fem?	Ja	5	3,7500	1,25831
	Nej	74	3,4384	,68691

Internt bortfall (n=1) Externt bortfall (n=0)

Resultaten angående detta pekade på två saker - att de flesta aldrig tänkt på att pröva steroider samt att det inte verkade ha någon inverkan i denna studie. De som aldrig tänkt på att pröva steroider är kraftigt överrepresenterade gör att de inte går att presentera någon rimlig teori kring om tanken av att pröva påverkar attityden till steroider. Resultaten visar dock på att i den undersökta populationen är det inte vanligt att de ens tänkt på att pröva steroider.

5.9 Attityden till narkotikabruk

Studien undersökte vidare om det fanns ett samband mellan attityden till narkotika och attityden till steroider. I undersökningen hade de undersökta blivit tillfrågade hur farligt de trodde steroider respektive narkotika är på en skala ett till fem. Jag undersökte först hur

människor som skattade narkotika högre på skalan hade skattat steroider i genomsnitt (n=40). Mellan de som skattade narkotika som en fyra eller femma fanns inte någon större skillnad i attityd till steroider. Båda grupperna hade, i genomsnittsvärde, skattat steroider som cirka 4,5. Vidare visade undersökningen att det inte fanns en signifikant skillnad mellan grupperna, vilket det bevisligen inte heller fanns när man observerade deras medelvärden.

	Hur farligt tror du steroider är från skala ett till fem?	Antal	Attityd till steroider medelvärde (skala 1 till 5)	Std. avvikelse
Hur farligt tror du att narkotika är på en skala ett till fem?	4	37	4,4324	,64724
	5 Dödligt	3	4,6667	,57735

För att sedan jämföra detta undersökte jag gruppen som skattat narkotika lägre på skalan, alltså 2 och 3 (n=39).

	Hur farligt tror du steroider är från skala ett till fem?	Antal	Attityd till steroider medelvärde (skala 1 till 5)	Std. avvikelse
Hur farligt tror du att narkotika är på en skala ett till fem?	2	8	3,0000	,92582
	3	31	3,8387	,68784

Internt bortfall (n=1) Externt bortfall (n=0) (sammanlagt för båda tabellerna)

Som kan ses ovan finns det en relativt stor skillnad på genomsnittsattityden till steroider mellan de som skattat narkotika som en 2:a och de som skattat det som en 3:a. Det finns även en standardavvikelse i resultaten som visar att om respondenten skattat narkotika som en 2:a skulle denne kunna ha skattat steroider som en 4:a eller 2:a. Det tydligaste i resultatet är att det få av respondenterna har skattat narkotika som en 2:a i fara. De grupper som skiljde sig mest från varandra i denna undersökning var de som skattat narkotika som 2:a och 4:a i fara. I genomsnitt skiljde sig deras åsikt om hur farligt steroider är med 1,4. Jag jämförde därför dessa två för att se om det fanns en signifikant skillnad i deras värden.

Hyp (0): *Det finns en signifikant skillnad i attityd till steroider mellan de som skattar narkotika som en 2:a och 4:a i fara.*

Hyp (1): *Det finns ingen signifikant skillnad i attityd till steroider mellan de som skattar narkotika som en 2:a och 4:a i fara.*

P-värdet i detta fall blev 0,3 %, vilket visar att nollhypotesen stämde och att det därmed fanns en tydlig skillnad i attityden gentemot steroider beroende på hur farligt narkotika troddes vara.

5.10 Sammanfattning

Studien visar att många av de undersökta mätvariablerna inte visat sig ha ett tydligt samband mellan mätvariabeln och attityden till steroider. Studien kunde dock urskilja två samband, ett som pekade på att det fanns ett samband mellan attityden till steroider och vilket kön den undersökte tillhörde. Studien visade också att det fanns ett samband mellan attityden till steroider och huruvida man tyckte att det var okej att andra brukade steroider. Resultaten visar även att de som skattat narkotika som mindre farligt på skalan även skattat steroiders fara lägre.

Studien har vidare visat att det inte fanns något samband mellan attityden till steroidbruk och exempelvis träningsvanor, tobaksbruk, och andra vanor. Studien har dock visat att den större majoriteten av de undersökta har aldrig tänkt på att pröva steroider. Den grupp som tränade fem eller fler gånger i veckan hade i genomsnitt skattat steroiders fara som högst, men det fanns ingen större skillnad mellan dem och de som inte tränade lika ofta.

6. Analys

Jag kommer nedan att analysera de samband jag funnit utifrån de teoretiska perspektiv jag tagit upp i tidigare avsnitt.

6.1 Genus

Studien visar i tidigare avsnitt ett tydligt samband mellan att männen, i genomsnitt, tycker att steroider är mindre farligt än vad kvinnorna gör. Detta har jag analyserat utifrån ett genusperspektiv, det kan dock förklaras med att steroider har visat sig vara ett typiskt manligt fenomen (Miller et al. 2005). Det är möjligt att kvinnor tar ett större avståndstagande till steroider då ämnet inte hör hemma på deras arena. Det handlar om den könsordningen vi skapat i samhället som formar de olika könsgrupperna till ett visst tänkande (Hirdman, 1988). På ett sådant sätt står män närmare steroidbruk än vad kvinnor gör. Giddens (2007) menar att vi genomgår en viss "genuskris" i det hänseendet att könsordningarna håller på att förändras. En av dessa kriser talar om att intressebildningen förändras, kvinnors intressen och områden är inte detsamma som de varit. Vi kommer från en tid där kvinnors arena varit hemmet. Intressebildningen förändras eftersom kvinnors delaktighet i andra dåtida manliga arenor har

ökat. Trots detta lever en viss könsordning kvar, vilket studien tycks urskilja utifrån mina resultat.

Jag tänkte presentera några paralleller mellan den hegemoniska manligheten och det som steroider kan, av många, uppfattas göra för att uppnå idealet av en man. Som jag tidigare nämnt i teoriavsnittet handlar den hegemoniska manligheten om makt. Max Weber menar att det finns många olika dimensioner av makt som utövas på olika sätt (ibid.). En enkel förklaring på vad makt är, enligt Weber, är möjligheten för en eller fler personer att genomdriva sin egen vilja i en viss aktivitet även om andra som är delaktiga i samma aktivitet gör motstånd mot detta. Steroider är ett preparat som är starkt associerat med att göra en människa fysisk stark. Styrka kan kopplas till den hegemoniska manligheten genom att styrka är något man, historiskt sätt, ofta använt för att utöva makt över andra. I det sammanhanget har fysisk styrka också främst varit associerat med något män gör. I min studie måste hänsyn tas till att det samhället idag fortfarande finns en attityd som är starkt emot steroider och detta kan ha påverkat hela den undersökta populationen. Studiens resultat såsom att män inte tenderar att tycka steroider är lika farligt kan kopplas till det hegemoniska manlighetsidealet.

Sammanfattningsvis är det idealet vilken utgår från att den som är högst i hierarki, som har mest makt. Enligt den traditionella hegemoniska maktstrukturen är det något som är mest eftersträvat av män. Denna makt tar sin form i olika saker som vi i samhället definierat, exempelvis kan det handla om fysisk styrka. Detta är i sin tur är något som steroider kan vara ett hjälpmedel för att uppnå. Det är dock viktigt att vara väl medveten om att många andra drivande krafter i samhället mot steroider påverkar människor till att fortfarande ta ett avstånd från detta. Ett genusperspektiv förklarar endast delvis studiens resultat.

6.2 Det liberala frihetsresonemanget

Studiens resultat visar på att det finns liberalistiska tendenser. Detta då resultaten tydligt visade att det fanns ett samband mellan attityden till steroider och huruvida man tyckte att det var okej att andra brukade steroider. Det innebar att de som tyckte att det var okej att andra brukade steroider tog ett mindre avståndstagande från det, i form av att de inte skattade det lika farligt på skalan. Alla i populationen tyckte dock det var farligt i det avseendet att ingen hade fyllt i en etta på skalfrågan. Jag har valt att tolka det som ett uttryck för ett liberalt

frihetsresonemang eftersom de personer som tyckte att det varit okej att andra brukar steroider fortfarande erkände att det fanns en fara i att bruka det.

Ur ett liberalt frihetsperspektiv kan steroidbruk ses som ett uttryck för en persons självständiga val att göra vad denne vill med sin kropp. Detta hör till Lockes naturrättsteoretiska frihetsresonemang som jag tidigare nämnde i teoriavsnittet (Mack, 1982). Som en person med en mer liberal frihetssyn bör denne inte ta ett ställningstagande mot andra människors val att göra något farligt om det inte skadar andra. I detta sammanhang menar jag att personer som svarat att det är okej att andra brukar steroider lutar åt ett mer liberalistiskt förhållningssätt i frågan. Följaktligen kan det vara att man inte tar hänsyn till samma saker som personer som inte tycker det är okej att andra brukar steroider. Detta då ett liberalt frihetsresonemang har en utgångspunkt i individens möjlighet att fatta sina egna beslut om sin kropp (Nycander, 2013). Ett kollektivistiskt resonemang hade snarare lagt vikt i hur individens handlingar främjar samhällets gemensamma intressen. Steroidbruk kan således ses på olika sätt, att individer därmed anser att steroidbruk är farligare om de inte tycker det är okej att andra gör det kan bero på att de har en annan utgångspunkt. Ur en samhällsaspekt kan steroidbruk ses som något destruktiv som inte främjar samhällets intressen. Det är en substans som kan resultera i många negativa fysiska och psykiska effekter. Följaktligen blir en steroidbrukare, ur denna aspekt, en belastning på samhället vilket innebär att bruket kan vara ett hinder för samhällets framgång. På ett sådant sätt kan steroider uppfattas som ett mer eller mindre farligt fenomen, beroende på vad människor anser är viktigast och hur dessa tror att det ska uppnås. Nycander (2013) menar att den liberala ideologin tar hänsyn till andra människors välbefinnande, därav menas att handlingsfriheten når sin gräns när den strider mot andra människors möjlighet att utöva deras vilja. Det liberala frihetsresonemanget syftar fortfarande till att sträva efter högsta möjliga lycka för flest antal personer (ibid.). Ideologin menar att den enskilde individens vilja bestämmer hur denne ska uppnå välbefinnande. Om en individ således bestämmer att steroidbruk hjälper denne att uppnå ett välbefinnande har denne tagit ett steg närmre den liberala frihetsutopin, vilket är att alla individer ska kunna handla på ett självständigt sätt för att uppnå sin egna personliga lycka. Ur denna aspekt är det lättare att inte uppfatta steroider som en lika stor fara, eftersom utövandet av den fria viljan, ur ett liberalt synsätt, värderas ofta högre än de konsekvenser handlandet ger till individen som handlade.

Sammanfattningsvis kan ett liberalt förhållningssätt påverka personer att uppfatta steroider som mindre farligt. Detta eftersom steroidbruk kan uppfattas som att en individ gjort ett självständigt val för att uppnå ett personligt välbefinnande, vilket kan uppfattas som något gott. På ett sådant blir steroidbruk något gott trots att det kan tillkomma negativa konsekvenser mot den brukande individen. Den fria viljan, oavsett konsekvenser mot den som handlat, värderas således högre inom den liberala frihetssynen i jämförelse med andra synsätt.

6.3 Studiens resultat med koppling till tidigare forskning

Denna undersökning har inte kunnat påvisa alla samband som funnits i den tidigare forskningen. Studiens resultat har dock presenterat vissa samband som är gemensamma med tidigare forskning. Ett av dessa är genussambandet som visar att kvinnor tar ett större avståndstagande från steroidbruk än vad män gör. Att studien har kunnat urskilja detta samband kan visa på att det är ett så starkt samband att det kan visa det även med en mindre population. Flera av samtliga samband har varit mycket omdiskuterade och kan kopplas till många olika sociala problem, på så sätt har det varit svårare att påvisa ett starkt samband mellan exempelvis alkoholvanor och steroidbruk. En stor alkoholvana har ett betydligt starkare samband med alkoholism än vad det har med steroidbruk. På samma sätt har tobaksvanor och narkotikavanor varit svåra att koppla till steroidbruk. Det finns helt enkelt mycket starkare samband att koppla dessa beteenden till.

Foster (2012) föreslog i sin forskning att substansbruk inte är ett resultat av enbart grupstryck, utan att det fanns en relationell förklaring till problemet. Bauman & Ennett (2012) visade också att det måste finnas ett eget intresse hos individen att själv pröva narkotika för att andra människor ska kunna påverka denne. Detta kan förklara varför min undersökning inte har kunnat visa ett samband mellan att ha vänner som prövat steroider och att ta ett mindre avståndstagande från steroidbruk. Att många i undersökningen skattat steroidbruk som mycket farligt trots att de haft vänner som har brukat steroider kan bero på olika faktorer. Det kan bero på att begreppet "vän" betyder olika beroende på vem som tillfrågas. För vissa har vän innebörden att det är en ytlig kontakt och därmed inte har en stark relation till personen. På så sätt har denne vän mindre påverkan på den undersökta. Det svaga sambandet kan också bero att de tillfrågade inte haft ett eget intresse av att pröva steroider. Dessa faktorer i kombination med varandra ger en tydlig förklaring till bristen på sambandet mellan att ha vänner som brukat steroider och att ta ett mindre avståndstagande till steroidbruk. Relationer är ett mycket komplicerat ämne som är svårt att förklara genom en kvantitativ metod på grund

av dess subjektiva natur. Denna faktor hade således varit lättare att förklara med en kvalitativ metod.

Bruket av kosttillskott visade inte heller några tydliga samband såsom tidigare forskning påvisat. Detta kan bero på att den större majoriteten av de som brukade kosttillskott var kvinnor. Undersökningen samt tidigare forskning har, som tidigare nämnt, visat att det finns ett starkt samband mellan att vara kvinna och att ta ett avståndstagande från steroidbruk. Detta kan förklara bristen på samband gällande bruket av kosttillskott. Det är möjligt att det funnits ett starkare samband om fler män brukat kosttillskott. Sedermera var det ingen i populationen som hade använt tillskott som ökar produktionen av testosteron. Undersökningen har följaktligen inte kunnat påvisa varken en brist eller förekomst av detta samband.

Det bör dock inte uteslutas att många av de samband som tidigare forskning påvisat inte förekommit i min undersökning på grund av den begränsade populationen. Det hade troligtvis varit möjligt att finna fler samband om populationen bestod av exempelvis tusentals personer.

7. Slutsats

Syftet med denna studie var att söka efter samband som kan vara relevanta till attityden gällande steroidbruk på en gymnasieskola i Helsingborg. För att uppnå detta konstruerade jag denna frågeställning:

- Vilka samband finns mellan alkohol-, narkotikabruk, träningsvanor och attityd till steroidbruk bland ungdomar på en gymnasieskola i Helsingborg?
- Vilka orsaker kan finnas för de samband som uppkommit för attityden till steroidbruk?

I studien fann jag att många av de faktorer som jag har valt att undersöka inte visade sig ha något samband med attityden till steroidbruk. Tidigare forskning motsäger dock detta vilket kan bero på många saker. Det kan vara en metodbrist från min sida, eller att sambandet mellan dessa faktorer inte var särskilt starkt från början. Det betyder dock inte att andra undersökningars metod inte varit reliabel, utan snarare att sambandet inte var särskilt utmärkande. Jag hittade dock två tydliga samband gällande genus och liberalism. Utifrån dessa två samband har jag kommit fram till en slutsats, vilket är att steroidbruk är främst

associerat med män på grund av det steroider representerar. Sedermera är steroider en substans som främst skadar brukaren, därför är det mer sannolikt att steroidbruk inte anses vara lika farligt om det finns en mer liberal syn på olaga substansbruk. Diskussionen nedan kommer även att utveckla svaret på undersökningens andra frågeställning ytterligare.

8. Avslutande diskussion

Samband är ett ämne som kan bli missvisande i många fall. Detta handlar om att människor som ser samband ofta kan tolka det som kausalitet när det inte är det. Följaktligen finns det en risk att förklaringar till fenomen identifieras på felaktiga grunder. Det är således viktigt att vara tydlig med att tala om samband för vad de är. Samband handlar om svårupptäckta förbindelser som knyter samman en eller flera fenomen till varandra. Det talar dock inte för huruvida dessa fenomen förekom på ett godtyckligt sätt eller inte. På detta sätt har jag varit väldigt kritisk mot den forskning jag har hittat. Många av dessa samband som de har identifierat har jag upplevt som väldigt långsökta, eftersom de kan associeras med många olika saker. Ofta förklarades sambanden inte som samband, utan som riskfaktorer. Exempelvis menade de att människor som rökte utsatte sig för en risk att hamna i ett steroidbruk. Detta behöver inte alls stämma då otaligt många människor i världen har rökt cigaretter och inte påbörjat ett steroidbruk. Att referera till ett samband som en riskfaktor anser jag vara, på ett ogrundat sätt, att förutsätta att det finns en påtaglig risk för den enskilde personen. På ett sådant sätt framställs statistiska resultat som avser att handla om människor som löper risk för att bruka steroider. Detta är problematiskt då många av dessa människor i enskilda fall inte alls är benägna att bruka steroider. Av dessa skäl tror jag att det hade varit bra att utföra fler kvalitativa studier som komplement för den tidigare forskning som presenterats. På ett sådant sätt hade de identifierade sambanden placerats i ett sammanhang. Detta hade producerat möjligheter att hitta orsaksförklaringar till hur dessa samband förekommit. Syfte med det hade avsett att identifiera vilka samband som faktiskt kunnat vara relevanta till ett steroidbruks uppkomst. Av denna undersökning har jag följaktligen lärt mig att varken kvalitativ eller kvantitativ metod kan förklara ett fenomen på egen hand. Dessa metoder är beroende av varandra för deras förmåga att placera saker i ett sammanhang respektive att generalisera dessa sammanhang.

Jag tror även att det finns en anledning till att steroidbruk är så starkt associerat med gymkulturen, eftersom för människor inom denna kultur rotar problemet inte sig i deras bruk

av alkohol, tobak, eller narkotika exempelvis. Jag tror att detta ofta handlar om att ändra sitt utseende, och på sätt och vis handlar det då om en kroppsfixering. Träningen syftar till att bygga större och större muskler, och på ett sådant sätt blir steroidbruk ett hjälpmedel att öka sin prestation och sina kroppsliga resultat. Jag vill dock inte förkasta tesen att rök-, narkotika- och alkoholvanor inte kan vara bidragande faktorer. Detta för att jag ursprungligen påbörjade undersökningen med utgångspunkt i ett normativt perspektiv. Jag hade en teori om att ett normaliserande av extrema vanor kunde bidra till ett normaliserande av extrema åtgärder. Med detta menar jag att steroidbruk kan klassificeras som en extrem åtgärd, därav är det lättare att ta till en sådan åtgärd om man har normaliserat ett extremt beteende överlag. Det måste dock placeras inom sitt sammanhang, eftersom många med extrema alkoholvanor är mer benägna att bli alkoholister snarare än steroidbrukare. Jag menar därför att det måste finnas ett synnerligt skäl att välja ett steroidbruk framför andra alternativ. Följaktligen tror jag att roten till steroidbruk som ett socialt problem ligger i det skälet. Sedermera finns det människor som tidigare forskning ansett vara utsatta för risk att bruka steroider, men jag tror att detta endast sker förutsatt att personen i fråga har ett skäl att påbörja ett steroidbruk. Steroiders effekt avser främst att åstadkomma muskelbyggande syften, därmed tror jag att människor som uppfyller flera av dessa riskfaktorer för ett påbörjat steroidbruk även måste ha en anledning att bygga muskler för att detta ska ha betydelse. Förutsatt att det finns anledning är det därmed möjligt att övergången till ett steroidbruk blir lättare eftersom tidigare vanor redan har banat väg för detta.

Jag har tidigare presenterat ett liberalt frihetsresonemang för att förklara hur individens val att agera på ett självdestruktivt sätt betraktas. Ett liberalt frihetsperspektiv är problematiskt i det hänseende att det finns en förväntning att samhället ska bidra med resurser till att främja individens fria vilja. Om detta ska vara hållbart måste det förutsätta att tillräckligt många individer har en fri vilja att bidra med resurser som samhället sedan fördelar till andra människor. Därmed förlitar individen sig på att individer kommer att agera för samhällets bästa, vilket visat sig vara problematiskt ur en historisk aspekt. Missbruksproblematik har exempelvis många gånger tytt på att många människor väljer att inte agera för att främja samhällets överlevnad. Många val som människor gör även idag ger konsekvenser som gör att de inte kan eller vill hjälpa samhället. Problematiken ligger således i att om exempelvis självdestruktiva handlingar inte regleras finns det en påtaglig risk att ingen står oskadd kvar att upprätthålla det individfrämjande samhället. Det blir mycket osäkert att förlita sig på att tillräckligt många människor kommer att självständigt välja att arbeta för att upprätthålla

samhället. Även om många väljer att göra det kan man inte veta om resurserna kommer att räcka till. Därför måste samhället etableras på förutsägbara och fasta principer, som genom reglering, i viss mån stoppar människor från att agera fritt om det missgynnar samhället fortlevnad i allt för hög grad. Det liberala frihetsresonemanget utgår från att individen ska få utöva fri vilja så länge konsekvenserna inte skadar andra människor. Jag menar dock att bristen på bidragande till samhället skadar andra människor. Samhället får då mindre resurser att hjälpa de som valt att ta emot hjälp, på så sätt skadas behövande människor eftersom de får otillräckligt stöd. Följaktligen överträds liberalismens regel om att individens handlingar inte ska orsaka andra människor skada. Med ett sådant frihetsresonemang ifrågasätter jag om ett samhälle kan överleva. Trots detta bör fri vilja inte förkastas, människor behöver det, men i ett begränsat mån. Jag tycker att det är möjligt att återgå till ursprunglig liberalism, såsom innan franska revolutionen exempelvis, vilken menade att människan skulle vara fri att handla inom hållbara och fasta ramar.

Sammanfattningsvis, för att återkoppla detta till steroidbruk, menar jag att detta bruk riskerar att ge kraftigt negativa konsekvenser för brukaren och samhället. Följaktligen blir det problematiskt att legitimera sitt steroidbruk ur ett liberalistiskt frihetsperspektiv.

Självdstruktion är även ett missvisande begrepp eftersom det talar för en föreställning att den enskilde individens missöde inte påverkar andra individer. Samhällets missöde påverkar dock alla, eftersom människor förlitar sig på det. Om självdestruktiva handlingar då riskerat att äventyra samhällets överlevnad, har dessa handlingar i sådant fall övergått till att vara destruktiva mot andra.

9. Referenser

Bauman K. & Ennett S. (1996). "On the importance of peer influence for adolescent drug use: Commonly neglected considerations". *I Addiction*, Nr. 91, sid. 185-198.

Becker H. (2011). "Utanför - Avvikandets sociologi. Uppl. 2. Livonia Print: Riga, Lettland
Bryman A. (2011). "Samhällsvetenskapliga metoder". Uppl. 2:5. Liber AB: Stockholm.

Chaudhur P. Ganguly S. Haldar R. & Sengupta P. (2012). "Emerging trend of gym practice and its consequence over physical and physiological fitness" (elektronisk). *Biology of Exercise officiella hemsida* <<http://www.biologyofexercise.com/5-%20PRASENJIT%20CHAUDHURI.pdf>> (2014-03-20)

Fredlund N. (2014). "Cannalisörerna: Allt talar för att vi borde legalisera cannabis" (elektronisk). *Nyheter 24:as officiella hemsida* <<http://nyheter24.se/debatt/763243-cannalisorerna-allt-talar-for-att-vi-borde-legalisera-cannabis>> (2014-05-20)

Giddens A. (2007) "Sociologi". Uppl. 4:2. Studentlitteratur AB: Lund.

Gårevik N. (2013). "Quantitative influence of exogenous androgens on serum lipid profile and endocrine functions" (elektronisk). *Karolinska institutets officiella hemsida*. <http://publications.ki.se/xmlui/bitstream/handle/10616/41431/Thesis_Nina_Garevik.pdf?sequence=1> (2014-04-16)

Hansson C. (2005). "Dopning bland skolelever i Värmlands län - Bruk och attityder." Tryckeri AB Knappen: Karlstad.

Hildebrandt T. Harty S. & Langenbucher J. (2012) Fitness supplements as a Gateway substance for anabolic-androgenic steroid use. *I Psychology of Addictive Behaviors*. Vol. 26, Nr. 4, 955–962.

Hirdman Y. (1988). "Genussystemet - reflexioner kring kvinnors sociala underordning" (elektronisk). *Tidsskrift för genusvetenskaps officiella hemsida*. <<http://ojs.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/view/1490>> (2014-06-05)

Kungur U. (2012). "Cannabis och unga i Göteborg" (elektronisk). *Göteborgs stads officiella hemsida* <[http://www5.goteborg.se/prod/SocialResurs/dalisprevu.nsf/vyFilArkiv/Cannabisrapport.pdf/\\$file/Cannabisrapport.pdf](http://www5.goteborg.se/prod/SocialResurs/dalisprevu.nsf/vyFilArkiv/Cannabisrapport.pdf/$file/Cannabisrapport.pdf)> (2014-05-20).

Lundgren E. (2014). "Alla droger är problematiska – så även cannabis" (elektronisk). *Nyheter 24:as hemsida* <<http://nyheter24.se/debatt/763245-elin-lundgren-alla-droger-ar-problematiska-sa-aven-cannabis>> (2014-05-20)

Mack, Eric (1982), "How to Derive Libertarian Rights" i Paul, Jeffrey (red.), *Reading Nozick: Essays on Anarchy, State, and Utopia*. Oxford: Basil Blackwell

Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans & Eliasson-Lappalainen, Rosmari & Jacobsson, Katarina (red) (2008). *Forskningsmetodik för socialvetare*. Natur och Kultur: Stockholm

Miller K. Hoffman J. Barnes G. Sabo D. Melnick M. & Farrell. M. (2005). " Adolescent Anabolic Steroid Use, Gender, Physical Activity, and Other Problem Behaviors" (elektronisk). *National Center for Biotechnology:s officiella hemsida*. <<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/16253932>> (2014-03-18).

Mitić P. & Radovanović D. (2013). "Abuse of anabolic-androgenic steroids - the problem of sport and society"(elektronisk). I *Casopis za Društvene Nauke*; vol 37, nr.2, sid 867-880.

Nilsson R. (2013). "Legalisera knarket" (elektronisk). *Magasinet paragrafs officiella hemsida* <<http://www.magasinetparagraf.se/debatt/legalisera-knarket>> (2014-05-20)

Nycander S. (2013) "Liberalismen idéhistoria - Frihet och modernitet". Uppl. 2:1. Studenlitteratur AB: Lund.

Riley S. (2010). "Turn on, tune in, but don't drop out: The impact of neo-liberalism on magic mushroom users' (in)ability to imagine collectivist social worlds" (elektronisk). *Science direct:s officiella hemsida* <<http://www.sciencedirect.com.ludwig.lub.lu.se/science/article/pii/S0955395910001027?np=y>> (2014-05-20).

Thorlindsson T. & Halldorson V. (2010). " Sport, and use of anabolic androgenic steroids among Icelandic high school students: a critical test of three perspectives" (elektronisk) *Biomedcentrals officiella hemsida*. <<http://www.biomedcentral.com/content/pdf/1747-597x-5-32.pdf>> (2014-03-18).

Vetenskapsrådet (1990), " Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning." (elektronisk) <<http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>> (2014-03-19).

(Författare saknas) (2005) "Fitness Trends Surveyed" (elektronisk). *Highbeams officiella hemsida*. < <http://www.highbeam.com/doc/1G1-131930599.html> > (2014-03-24).

Ålund A.(2002) "Sociala problem i kulturell förklädnad". I Anna Meuwisse & Hans Swärd, (red): *Pespektiv på sociala problem*. Natur och kultur: Stockholm.

10. Bilaga

Hej!

Mitt namn är Robin Erixon, och jag studerar till socionom på Lunds Universitet. Denna termin skall jag skriva en uppsats, där syftet är att studera bruk eller icke bruk av steroider bland gymnasieelever i Helsingborg.

Deltagandet i enkätundersökningen är *frivilligt* och *anonymt*. Svaren på frågorna kommer behandlas med största respekt, enbart användas för denna uppsats samt endast behandlas av mig.

Instruktioner:

1. Kryssa i det alternativ som stämmer mest överrens på dig.
2. Kryssa bara i ett svarsalternativ om inget annat står angivet.
3. Lämna in enkäten när du är klar.

1. Är du:

- Man (1)
- Kvinna (2)

2. Hur ofta tränar du?

- 5 eller fler gånger i veckan (1)
- 3-4 gånger i veckan (2)
- 1-2 gånger i veckan (3)
- Jag tränar inte (**Om du inte tränar gå vidare till fråga 4**) (4)

3. Vad tränar du? (flera svarsalternativ är möjliga)

- Lagsport (1)
- Tränar på gymanläggning (2)
- Konditionsträning (3)
- Annan sport _____ (**Skriv vilket**) (4)
- Ingen sport (5)

4. Använder du kosttillskott?

- Ja (1)
- Nej (**Vid "nej" gå vidare till fråga 6**) (2)

Fortsätt på baksidan

5. Vad använder du för kost- eller träningstillskott? (flera svarsalternativ är möjliga)

- Proteinpulver (1)
- Pre-workout (2)
- Tillskott som ökar kroppens testosteronproduktion (3)
- Annat: _____ (Skriv vilket) (4)

6. Har du någon gång tänkt på att pröva steroider?

- Ja (1)
- Nej (2)

7. Tycker du det är okej att andra personer använder steroider?

- Ja (1)
- Nej (2)

8. Hur farligt tror du att steroider är på en skala ett till fem?

Ringa in eller kryssa över ditt svarsalternativ.

1 = Ofarligt 2 3 4 5 = Dödligt

9. Har du vänner som använt steroider?

- Ja (1)
- Nej (2)

10. Använder du tobak?

- Ja (1)
- Nej (Vid "nej" gå vidare till fråga 13) (2)

11. Hur ofta använder du tobak?

- Ofta (1)
- Ibland (2)
- Sällan (3)

Fortsätt nästa sida

12. Vad använder du för tobaksprodukt? (Flera svarsalternativ är möjliga)

- Snus (1)
- Cigaretter (2)
- E-cigaretter (3)
- Övrig tobaksprodukt: _____ (Skriv vilken) (4)

13. Har du druckit alkohol inom de närmsta sex månaderna?

- Ja (1)
- Nej (Om du inte dricker alkohol gå vidare till fråga 16) (2)

14. Hur ofta har du druckit alkohol? (Räknat från de senaste sex månaderna)

- Varje vecka (1)
- Två gånger i månaden (2)
- En gång i månaden (3)
- Mindre än en gång i månaden (4)

15. Hur ofta händer det att du känner dig berusad när du dricker alkohol?

- Varje gång (1)
- Nästan varje gång (2)
- Någon gång ibland (3)
- Sällan (4)
- Aldrig (5)

16. Har du någon gång tänkt på att använda narkotika?

- Ja (1)
- Nej (Vid "nej" är du klar med enkäten) (2)

17. Tycker du det är okej att andra personer använder narkotika?

- Ja (1)
- Nej (2)

Fortsätt på baksida

18. Hur farligt tror du att narkotika är på en skala ett till fem?

Ringa in eller kryssa över ditt svarsalternativ.

1 = Ofarligt

2

3

4

5 = Dödligt

19. Har du vänner som använt narkotika?

Ja (1)

Nej (2)

Tack för din tid och hjälp!